

BIJLAGE 1

Verslag marktconsultatie

Behorende bij: Europese aanbesteding Specialistische veiligheidsuitrusting
Kenmerk: IUC23-682

Bijlagen die horen bij dit verslag over de marktconsultatie IUC23-682

Marktconsultatie uitvraag, d.d. 13 maart 2024

- Leidraad marktconsultatie
- Vragenlijst marktconsultatie

Nota van Inlichtingen, d.d. 29 maart 2024

N.B. de bovenstaande bijlagen zijn te vinden op [deze pagina](https://www.tenderned.nl/aankondigingen/overzicht/329228) (<https://www.tenderned.nl/aankondigingen/overzicht/329228>) van TenderNed onder het kopje "Documenten" > "Marktconsultatiedocumenten".

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1	Aanleiding tot de marktconsultatie	3
1.2	Opzet en verloop van de marktconsultatie	3
2.	Onderwerpen marktconsultatie	4
2.1	Schriftelijke vragenlijst (informatieronde)	4
3.	Informatie en uitkomsten van de marktconsultatie	5
3.1	Gevraagde dienstverlening	5
3.2	Maatschappelijk Verantwoord Inkopen	5
3.3	Normen en certificeringen	6
3.4	Garantie en termijnen	6
3.5	Prijs	7
3.6	KPI's	7
3.7	Algemene vragen en ruimte voor advies	7

1. Inleiding

Dit document bevat het verslag van de marktconsultatie “specialistische veiligheidsuitrusting” met kenmerk IUC23-682. Deze marktconsultatie werd uitgevoerd ter voorbereiding op de Europese aanbesteding specialistische veiligheidsuitrusting.

1.1 Aanleiding tot de marktconsultatie

Ter voorbereiding op de aanbesteding “specialistische veiligheidsuitrusting” heeft de aanbestedende dienst een marktconsultatie op TenderNed gepubliceerd. De aanbestedende dienst had op korte termijn behoefte aan marktinformatie op het gebied van specialistische veiligheidsuitrusting, om een passende aanbesteding op de markt te zetten. Met de marktconsultatie wilde de aanbestedende dienst de mogelijkheden en standpunten van marktpartijen verkennen voordat de aanbestedende dienst overgaat tot het formele aanbestedingstraject.

De aanbestedende dienst heeft ervoor gekozen om de marktconsultatie op TenderNed te plaatsen, zodat iedere marktpartij die geïnteresseerd is in de toekomstige opdracht kan reageren op de marktconsultatie. Hierdoor krijgt de aanbestedende dienst tevens een idee over de omvang van de markt.

1.2 Opzet en verloop van de marktconsultatie

Deze marktconsultatie bestond uit één ronde, namelijk een schriftelijke ronde.

De marktconsultatie vond digitaal (schriftelijk) plaats via TenderNed. De aanbestedende dienst publiceerde op 13 maart 2024 een marktconsultatie leidraad met bijlagen. Deze documenten zijn te vinden op [deze pagina \(https://www.tenderned.nl/aankondigingen/overzicht/329228\)](https://www.tenderned.nl/aankondigingen/overzicht/329228) van TenderNed. Geïnteresseerde marktpartijen hadden tot en met 22 maart 2024 (17:00 uur, Nederlandse tijd) de tijd om vragen te stellen. Deze vragen zijn door de aanbestedende dienst beantwoord en op TenderNed gepubliceerd in een nota van inlichtingen.

Marktpartijen hadden tot en met 12 april 2024 (12:00 uur, Nederlandse tijd) de gelegenheid om de vragenlijst marktconsultatie in te dienen en deel te nemen aan de marktconsultatie. In totaal hebben achttien (18) marktpartijen zich als “betrokken onderneming” aangemeld, twaalf (12) daarvan hebben ook daadwerkelijk een schriftelijke vragenlijst ingediend via TenderNed.

In het kader van transparantie en om een gelijk speelveld te kunnen waarborgen, is dit verslag gemaakt van de schriftelijke marktconsultatie. Meer informatie over de aanleiding, doel en doelgroep van de marktconsultatie en de gevolgde procedure voor de marktconsultatie kunt u teruglezen in de Leidraad.

2. Onderwerpen marktconsultatie

Met de marktconsultatie heeft de aanbestedende dienst de mogelijkheden en standpunten van marktpartijen verkend, voordat over is gegaan tot het formele aanbestedingstraject. Van de marktpartijen die hebben deelgenomen aan de marktconsultatie werd gevraagd om input te leveren op onderstaande onderwerpen. Per onderwerp zijn diverse vragen geformuleerd voor de marktconsultatie uitvraag.

2.1 Schriftelijke vragenlijst (informatieronde)

Tijdens de schriftelijke informatieronde zijn de marktpartijen gevraagd een vragenlijst in te vullen (document: Format Vragenlijst marktconsultatie welke te vinden is op [TenderNed](#)).

In de vragenlijst zijn de volgende onderwerpen aan bod gekomen:

- Gevraagde dienstverlening;
- Maatschappelijk Verantwoord Inkopen;
- Normen en certificeringen;
- Garantie en levertermijnen;
- Prijs;
- KPI's;
- Algemene vragen en ruimte voor advies;
 - o Trends en ontwikkelingen;
 - o Risico's;
 - o Minimumeisen;
 - o Kwaliteit;
 - o Overige toevoegingen.

In hoofdstuk 3 van dit document zijn de uitkomsten van de marktconsultatie per onderwerp uitgewerkt.

3. Informatie en uitkomsten van de marktconsultatie

In dit hoofdstuk staat de informatie die door de aanbestedende dienst tijdens de marktconsultatie is verstrekt. Daarnaast zijn de uitkomsten in dit hoofdstuk samengevat op hoofdlijnen.

De input die is verzameld uit de marktconsultatie kan invloed hebben op de keuzes die de aanbestedende dienst maakt op de voorgenomen aanbesteding. Verkregen inzichten uit de marktconsultatie gebruikt de aanbestedende dienst (waar relevant) in de voorbereiding van de aanbesteding en de aanbestedingsstukken. De aanbestedende dienst behoudt zich het recht voor om deze inzichten niet of niet volledig te gebruiken.

Dit verslag is geanonimiseerd en bevat een samenvatting van alle reacties op hoofdlijnen. Informatie die door opdrachtgever of de deelnemers van de marktconsultatie als commercieel vertrouwelijk is aangemerkt, is niet gepubliceerd.

3.1 Gevraagde dienstverlening

De meeste marktpartijen werken samen met onderaannemers/fabrikanten en hebben ervaring met vergelijkbare opdrachten bij onder andere Politie/Defensie. De helft van de marktpartijen werken alleen voor overheidsorganisaties, de andere helft van de marktpartijen werkt ook voor particulieren.

3.2 Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

Duurzaamheid

Op het gebied van duurzaamheid wordt het volgende aangegeven in de marktconsultatie:

- Vraag op het gebied van circulariteit en milieu naar een ISO-14001 certificaat.
- Milieuverantwoord ondernemen: denk aan verpakkingen.
- Minder transport/bestellen bij zo min mogelijk leveranciers om zo de transportbewegingen te beperken.
- Verlengen van de levensduur van bepaalde materialen. Als voorbeeld: recyclen van keramische kogelwerende platen.
- Internationale Sociale Voorwaarden due diligence uitvragen (risico's op het gebied van arbeids- en mensenrechten in de eigen keten in kaart brengen door middel van de MVO risicochecker).
- EU-made kwaliteit: materialen die geleverd worden zijn van hoge kwaliteit, gaan lang mee en hoeven daardoor minder snel vervangen te worden, waardoor afval beperkt wordt.
- Vraag naar kledingstukken die vrij zijn van chemicaliën (OEKO TEX standaard 100).
- Let op de milieubelasting (carbon footprint) van de bij de fabricage te gebruiken materialen (eco friendly) en het land van herkomst van de materialen (social responsibility).

Duurzaamheid op dit moment en ambities van de marktpartijen voor de komende vier jaar

Op het gebied van duurzaamheid op dit moment en de ambities voor de komende vier jaar wordt het volgende aangegeven in de marktconsultatie:

- De verpakkingen van materialen zoveel mogelijk weer (her)gebruiken bij het aanleveren van bestellingen.
- Het logistieke proces zo inrichten dat de milieu-impact wordt geminimaliseerd (verminderen CO₂-voetafdruk, hergebruiken verpakkingsmaterialen).
- Productie(partners) en merken beschikken nagenoeg allemaal over OEKO-TEX standaard 100, ISO14001:2015 en/of aanvullende of vergelijkbare certificeringen.
- MVO prestatieladder niveau 3.

Circulariteit/hergebruik en verminderen afvalstromen

Op het gebied van circulariteit/hergebruik en verminderen afvalstromen wordt het volgende aangegeven in de marktconsultatie:

- Gebruikmaken van recyclebare materialen en kleding, waaronder ook kogelwerende platen en aramide.
- Terugnameprogramma: voor afgedankte ballistische vesten en panelen. Hierdoor wordt de levenscyclus van de producten verlengd en wordt afval geminimaliseerd.

- Door middel van inzamelboxen kan een bijdrage geleverd worden aan de duurzame verwerking van aangekochte kleding. Dit zorgt voor minder verspilling, meer hergebruik en minder vervuiling.
- Milieuproductverklaring EPD voor kleding.
- Innovatie in materialen: voortdurend onderzoek doen naar nieuwe materialen en productiemethoden die de circulariteit van producten kunnen verbeteren. Gebruik van biologisch afbreekbare materialen en het verkennen van innovatieve recyclingtechnologieën.
- Gebruiken van duurzame materialen en het gezamenlijk streven naar een gesloten kringloopsysteem waarin materialen hergebruikt worden binnen de industrie.
- Het minimaliseren van verpakkingsmateriaal en waar mogelijk hergebruiken.
- Hergebruik kartonnen verpakkingen.
- De afvalproductie en het gebruik van energie beperken tot een absoluut minimum.
- Samenwerken met merken welke aan de marktconforme milieucertificaten doen.
- Materialen die geleverd worden zijn van hoge kwaliteit en gaan lang mee, waardoor ze minder snel vervangen hoeven worden.

Nb. het recyclen van veiligheidsvesten is wel een gevoelig onderwerp, omdat veiligheidsstandaarden moeten worden behouden. Ballistische bescherming is ontworpen om lang mee te gaan, wat de recyclebaarheid ervan complexer maakt. De materialen die worden gebruikt in ballistische bescherming, zoals aramidevezels en polyetheen, zijn vaak sterk en duurzaam, maar moeilijk te scheiden en te recyclen. Levensduur verlenging door onderhoudsconstructies mee te geven. Wellicht dat materialen wel toegepast kunnen worden in andere producten, zoals autobandprofielen bijvoorbeeld.

Social return

Op het gebied van social return wordt het volgende aangegeven in de marktconsultatie:

- Door meerdere marktpartijen wordt genoemd dat veteranen, militairen en personen beschadigd tijdens het werk of uitgevallen in het arbeidsproces binnen het bedrijf ingezet kunnen worden. Daarmee wordt veteranen zinvol werk geboden, extra financiële beloning, een kleinere afstand tot de arbeidsmarkt en een veilige sociale omgeving.
- Stagiaires de mogelijkheid bieden om op verschillende niveaus binnen het bedrijf mee te kijken, variërend van boekhouding tot VR-simulatiesoftware-ontwikkeling.
- Eén marktpartij heeft in het verleden een aantal langdurig werklozen en man op leeftijd aangenomen. Daarnaast wordt gewerkt met schoolverlaters en stageplekken.

3.3 Normen en certificeringen

De meeste partijen geven aan te beschikken over ISO-9001 certificering en ISO-14001 certificering. Daarnaast wordt met betrekking tot de producten aangegeven dat men voldoet aan (een van) de volgende normen: NIJ, VPAM, STANAG (NATO), HOSDB en CAST. Geadviseerd wordt om in ieder geval NIJ toe te passen bij de aanbesteding, omdat deze normering het meest voor de hand ligt en wereldwijd de meest gehanteerde normering is. VPAM is daarnaast als Europese richtlijn ook bekend en wordt binnen de Nederlandse Politie/Defensie gevraagd, evenals STANAG (NATO). Marktpartijen geven aan dat het ook kan voorkomen dat de certificering via de producten loopt (dus als een certificaat voor een product vereist is, dat deze wordt meegeleverd met het product).

3.4 Garantie en termijnen

De garantie op het ballistisch materiaal varieert van vijf tot tien jaar. Op de textielhoezen wordt over het algemeen een garantie afgegeven van twee tot drie jaar.

De levertermijn voor inzetkleding varieert van twee weken tot twaalf-veertien weken. Over het algemeen als het standaard inzetkleding betreft, kan dit relatief snel geleverd worden (wel afhankelijk van de aantallen).

Voor de levertermijn voor ballistisch materiaal geven de meeste marktpartijen aan dit binnen circa acht tot tien weken te kunnen leveren.

3.5 Prijs

Op het gebied van prijs geven bijna alle marktpartijen aan dat de afgelopen drie jaar de prijzen aanzienlijk zijn verhoogd vanwege meerdere oorzaken: inflatie/loonsverhogingen, schaarste in materialen, stijging transportkosten, logistieke problemen en corona.

De verwachting is dat de prijzen de komende jaren ook zullen stijgen, maar wel in mindere mate. Ook wordt aangegeven dat de prijzen van materialen afhankelijk zijn van de economische situatie en conflicten in de wereld. De verwachting is dat de tekorten aan materialen zullen toenemen en daarmee ook de prijzen zullen blijven stijgen.

3.6 KPI's

Op het gebied van KPI's komt met name de levertijd/leverbetrouwbaarheid naar voren. Daarnaast wordt ook enkele keren de mate van kwaliteit genoemd om als KPI op te nemen waarop gestuurd kan worden tijdens de contractperiode.

3.7 Algemene vragen en ruimte voor advies

Trends en ontwikkelingen

De volgende trends en ontwikkelingen zijn in de marktconsultatie benoemd:

- *Modulaire en aanpasbare ontwerpen:*
Gebruikers kunnen hiermee hun uitrusting aanpassen aan specifieke behoeften en omgevingen, bijvoorbeeld het toevoegen of verwijderen van pouches, aanpassen van draagsystemen, integreren van communicatie- en sensorapparatuur. Veelzijdigheid en duurzaamheid wordt hiermee verhoogd.
- *Duurzaamheid, circulariteit en milieuvriendelijkheid/milieubewustzijn:*
 - o Recyclebare en milieuvriendelijke materialen: gebruik van duurzame materialen in de productie van uitrustingen om de ecologische voetafdruk te verminderen.
 - o Energie-efficiëntie: ontwikkeling van energie-efficiënte systemen, zoals zonne-energiepanelen en energieopslag, voor langdurige operaties.
 - o Fabrikanten richten zich steeds meer op het verminderen van de milieu-impact van veiligheidsuitrusting door gebruik van duurzame materialen, recyclingprogramma's en eco vriendelijke productieprocessen (ontwerpen uitrusting met langere levensduur, gemakkelijke recyclebaarheid aan het einde van de levensduur).
 - o Recyclen na end-of-life.
 - o Bannen van PFAS.
- *Geavanceerde materialen en technologieën:*
 - o Toenemende focus op gebruik van geavanceerde materialen (aramidevezels, koolstofvezels, keramiek in ballistische vesten en panelen). Daarnaast geavanceerde fabricagetechnieken (3D-weefsel technologieën).
 - o Geavanceerde materialen: ontwikkeling van lichtere, maar sterkere materialen voor kogelwerende vesten en helmen, zoals ultra-high-molecular-weight polyethylene (UHMWPE) en nanomaterialen.
- *Lichtere en dunne materialen (zowel voor de kleding als ballistische bescherming):*
 - o De nieuwste ontwikkelingen in kogelwerende vesten richten zich op lichtere, dunnere en comfortabele materialen. Fabrikanten van kogelwerende vesten proberen constant om vesten te ontwikkelen die beter te dragen zijn. Een belangrijke klacht is namelijk dat vesten te warm en te zwaar zijn. Er wordt daarom gezocht naar manieren om materialen lichter te maken, maar ook naar geheel nieuwe materialen met bijzondere eigenschappen.
 - o Lichtere en dunne materialen: veelbelovende ontwikkeling is het gebruik van nanocellulose, gemaakt van houtpulp. Dit materiaal is net zo sterk als Kevlar, maar veel lichter en flexibeler. Ook wordt onderzoek gedaan naar de schubben van vissen om te leren hoe we Kevlar op een slimmere manier kunnen gebruiken.

- Nieuwe materialen naast lichtere versies van bestaande materialen. Er wordt ook gezocht naar compleet nieuwe soorten bescherming. Zo wordt er bijvoorbeeld geëxperimenteerd met vloeibare kogelwerende materialen. Ook grafeen, een materiaal bestaande uit een enkele laag koolstofatomen, is veelbelovend. Grafeen is ontzettend sterk en licht, en kan de impact van kogels goed opvangen. Deze nieuwe materialen bevinden zich nog in de ontwikkelingsfase, maar beloven veel goeds voor de toekomst van kogelwerende vesten. In de tussentijd richten fabrikanten zich op het verbeteren van bestaande materialen zoals kevlar.
- Recentelijk nieuwe ballistische vezels geïntroduceerd die lichter en flexibeler zijn dan bestaande vezels.
- Steeds functionelere uitrusting.
- *Focus op ergonomie en gebruikerscomfort:*
 - Ergonomisch ontwerp: ontwikkeling van uitrustingen die beter aansluiten op de lichaamsvorm en bewegingen van de gebruiker, om vermoeidheid te verminderen en de efficiëntie te verhogen.
 - Klimaatbeheersing: integratie van systemen voor klimaatbeheersing in uitrustingen om oververhitting of onderkoeling in extreme omstandigheden te voorkomen.
 - Speciale uitrustingen voor vrouwen.
 - Gebruik van gender specifieke uitrusting.
 - Human-centric design: groeiende erkenning van het belang van human-centric design in veiligheidsuitrusting; nadruk ligt op comfort, ergonomie en mobiliteit voor de gebruiker (gebruik van ademende materialen, verstelbare pasvormen en ergonomische draagsystemen om vermoeidheid en ongemak te verminderen tijdens langdurig gebruik).
 - Gebruik van comfort stretch materialen/stretch in de breedte.
- *Personalisatie en aanpasbaarheid:*
 - Op maat gemaakte uitrustingen: aanbieden van op maat gemaakte oplossingen die zijn afgestemd op de individuele behoeften en voorkeuren van de gebruiker.
 - Interoperabiliteit: ontwikkeling van systemen en uitrustingen die compatibel zijn met bestaande en toekomstige technologieën van verschillende fabrikanten.
 - Zichtbaarheidselementen is ook meer vraag naar op het gebied van (buiten)vesten.
 - Met name back-face deformation is belangrijk.
- *Normeringen en certificeringen:*
 - VPAM normering wordt belangrijker dan NIJ.
 - Aankomen van nieuwe normeringen (indeling) NIJ.
 - Upgradebaarheid van beschermingsklassen in de ballistiek.
- *Toepassen nieuwe technieken:*
 - Anti IR.
 - Gebruik van FR (vlamvertragende) materialen.
 - Multi spectraal zicht waarbij warmtebeeld gecombineerd wordt met normaal nachtzicht.
 - Camouflage met multispectrale eigenschappen. Verwachting is dat deze eigenschappen de komende jaren ook in kleding te vinden zullen zijn. Multispectrale eigenschappen zijn eigenschappen die het opsporen met onder andere warmtebeeld camera, infrarood, NIR, SWIR en RADAR bemoeilijkt.
 - Ook augmented reality in je gezichtsveld door optiek is normaal aan het worden.
 - Gebruik van een layer systeem waar elke laag een specifieke functie heeft en volgens specifieke noodwendigheid kan gekozen worden.

- *Connectiviteit en slimme functies/slimme accessoires:*
 - o Veiligheidsuitrusting met geïntegreerde connectiviteit en slimme functies, zoals GPS-tracking, biometrische sensoren, draadloze communicatiesystemen – stellen gebruikers in staat om real-time informatie te delen en te ontvangen.
- *Integratie van slimme technologie:*
 - o Wearable technologie: integratie van sensoren en wearables in uitrustingen om vitale functies te monitoren, locatie te bepalen, en de gezondheid en veiligheid van de gebruiker te verbeteren.
 - o Augmented Reality (AR) en Virtual Reality (VR): gebruik van AR- en VR-technologieën in trainingssimulaties en voor operationele ondersteuning, zoals navigatie en doelidentificatie.
 - o Digitalisering van accessoires.
- *Cyberveiligheid en elektronische oorlogsvoering:*
 - o Bescherming tegen elektronische oorlogsvoering: ontwikkeling van uitrustingen die beschermen tegen elektronische aanvallen, zoals jamming en cyberaanvallen.
 - o Encryptie en beveiligde communicatie: integratie van geavanceerde encryptietechnologieën voor veilige communicatie tussen eenheden.

Risico's

Risico's en beheersmaatregelen die door de marktpartijen worden gezien bij het invullen van de dienstverlening, zijn:

Algemeen:

- De vraag blijft groter dan het aanbod.
 - o Beheersmaatregel: aanleggen van voorraden/materialen en het vastleggen van productievensters. Afgelopen jaren ook nauwer gaan samenwerken met productielocaties in Europa.
- Onrealistische vraagstelling vragende partij.
 - o Beheersmaatregel: goede en realistische afspraken te maken.

Kwaliteitsrisico's:

- Geleverde ballistische vesten + panelen voldoen niet aan de vereiste kwaliteitsnormen wat kan leiden tot verminderde prestaties en veiligheidsproblemen voor gebruikers.
 - o Beheersmaatregel: implementatie van strikte kwaliteitscontroleprocedures tijdens de productie en inspectie van monsters vóór verzending. Contractuele afspraken met de leverancier over kwaliteitsnormen en terugbetalingsclausules in geval van niet-naleving.

Logistieke risico's:

- Vertraging in levering als gevolg van logistieke problemen (zoals transportproblemen, Douane-afhandeling of onvoorzien omstandigheden).
 - o Beheersmaatregel: duidelijke afspraken maken met de leverancier over leveringsschema's en noodprocedures voor het geval van vertragingen. Het opzetten van een robuust logistiek plan met alternatieve routes en leveranciers indien nodig.
- Security of supply.
 - o Beheersmaatregelen: dual source of materials + mogelijkheid om op twee verschillende productieplaatsen te produceren.
- Afhankelijkheid van levertijden van producenten en parcel services. Onverhoopt langere levertijd vanuit de fabrikant (markt is nu onvoorspelbaarder).
 - o Beheersmaatregel: op voorhand verwachte levertijden bekendmaken en wanneer deze worden overschreden samen met de producent alles doen om de materialen zo spoedig mogelijk te leveren.
- Mogelijk risico is dat de leverancier voorraad houdt waarvan de aanbestedende dienst daarna niet gaat afroepen.

Prijrisico's:

- Schommelingen in grondstofprijzen of wisselkoersen kunnen de kosten van de dienstverlening beïnvloeden en het budget overschrijden.
 - o Beheersmaatregel: afsluiten van langetermijncontracten met prijsafspraken of het gebruik van prijsindexering om prijsrisico's te beperken. Monitoren van markttrends en het opstellen van een flexibel budget voor eventuele prijschommelingen.

Juridische risico's:

- Juridische geschillen kunnen ontstaan als gevolg van contractbreuk, inbreuk op intellectueel eigendom of nalevingskwesties.
 - o Beheersmaatregel: grondige juridische due diligence uitvoeren bij het selecteren van leveranciers. Opstellen van waterdichte contracten met duidelijke afspraken en clausules voor geschillenbeslechting.

Reputatierisico's:

- Negatieve publiciteit over de kwaliteit of ethische praktijken van de leverancier kan het imago van de aanbestedende dienst schaden.
 - o Beheersmaatregel: regelmatige monitoring van de reputatie van de leverancier en proactieve communicatie met belanghebbenden over de maatregelen die worden genomen om risico's te beheren. Het opstellen van een crisiscommunicatieplan voor het geval van reputatieschade.

Enkele organisaties verwachten geen risico's door goed voorraadbeheer/hoge voorraad positie, logistieke software in combinatie met projectmanagement software kunnen de risico's weggenomen worden en een constante levering worden behouden.

Minimumeisen

De minimumeisen die worden voorgesteld ten aanzien van de opdrachtnemer, zijn: vragen naar bepaalde certificeringen en accreditaties en vragen naar ervaring/referenties. De minimumeisen die worden voorgesteld ten aanzien van de opdracht, zijn: vraag naar kwaliteitsnormen (dus dat producten voldoen aan de internationale standaarden).

Kwaliteit

Door de meeste marktpartijen werd genoemd dat het belangrijk is dat er een draagtest/gebruikerstest wordt gedaan, zodat verschillende onderdelen (draagcomfort, duurzaamheid van de gebruikte materialen, kwaliteit van stof, testen van panelen bijvoorbeeld) getest kunnen worden. Daarnaast werd genoemd dat, op het gebied van kwaliteit, gevraagd kan worden naar kwaliteit van de gebruikte materialen, kwaliteit van de geleverde producten, kwaliteit van de orderverwerking – afhandeling en levering, garantieperiode en leverbetrouwbaarheid.

Overige toevoegingen

- Indien mogelijk – vraag bij de kwalificatie tot deelneming aan de tender: referenties, eigen productie, eigen schietstand. Op deze manier kun je traders en far east suppliers weg houden van de competitie.
- een Nederlandse one-stop-shop werkt zeer prettig. Leveren alle gewenste (buitenlandse) materialen zonder dat aanbestedende dienst op zoek moet gaan naar de materialen.
- Kies een partij die kennis van zaken heeft op ballistische gebied, en niet een tussen handelaar.
- Sluit 'start ups' niet uit. Ga niet enkel voor de gevestigde orde en schrijf de aanbesteding niet op een specifiek product of productenpakket. Hiermee kan de plank worden misgeslagen en worden misgegrepen bij toepassing van mogelijke innovaties.
- Operationele specialisten en/of de voorgestane eindgebruiker gedurende het gehele traject aangesloten houden zodat de behoefte, de vereisten, de aanbidding en de levering in lijn blijven.
- Selecteer een partij met veel flexibiliteit, dit is van belang in een wereld die snel kan veranderen.
- Belangrijke punten tijdens het aanbestedingsproces zijn: opnemen van een prijsescalatieclausule, prijs beoordeling versus de kwaliteit van het product en een prognose van omvang/inkoophoeveelheden in de komende jaren.
- Niet doorslaan in certificeringen.
- Een cruciaal aspect om in gedachten te houden is de kwaliteit van de producten die worden aangeboden, vooral in sectoren waar veiligheid en duurzaamheid van vitaal belang zijn.
- Het is essentieel om alert te zijn op aanbiedingen die misschien verleidelijk lijken vanwege hun lage kosten, maar mogelijk niet voldoen aan de vereiste normen op het gebied van kwaliteit en betrouwbaarheid. In sommige gevallen kunnen producten van Chinese producenten tegen aantrekkelijke prijzen worden aangeboden, maar het is belangrijk om de herkomst en de reputatie van de fabrikant goed te onderzoeken.

- Flexibele component in het contract voor zaken die nu niet zijn voorzien zoals bijvoorbeeld ballistisch beschermde tassen, fanny packs en schilden.
- Advies om te kijken naar certificeringen, trackrecord in de branche, en feedback van eerdere klanten.
- Door het uit elkaar trekken van relatief kleine productgroepen i.p.v. een groot contract zoals in het verleden, is het minder aantrekkelijk om op de moeilijkere percelen inschrijvingen te krijgen.